

Makói Független Újság

POLITIKAI NAPILAP

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Széchenyi tér 2. Telefonszám 124.

Szerkesztő: felelős:
ÖZV. DR. KISS PÁLNE.

Alapította:
DR. KISS PÁL.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK HELYBEN:
Fél évre 7 korona | Egy hónap 1 K 20
ELŐFIZETÉSI ÁRAK VIDÉKEN:
Fél évre 14 korona | Egy hónap 2

Miért idegesek?

A Hában ma nem vették észre, hogy mint a Budapesti Tudósítókban tegnap közzétett nyilvánvalóan miniszterelnöki elmerítés állítja, az ellenzék ideges volna. Nincs is rá oka. Ideges az, aki veszítést érzi. Ezt az ellenzék nem érheti. Mi történhetik vele még több, még rosszabb, még tróvényszerűbb, még erköletlenebb mint ami ezen az országgyűlésen történt, kezdve magán a választáson s a házszabályok s a parlamentti örög ugynevezett megteremtésén át mind a mostani órákig, mikor, legyünk vele tisztában: nem hónapok, de immár évek óta az ellenzék kegyelméből és türelméből él egy hatalmi rendszer, melynek élet célja elűtni az ellenzékét az ország szolgálatáról? Mi történhetik az ellenzékkel több és rosszabb, mint hogy az állapot folytatódik? Ha eddig bírta, mert ne bírhatná tovább? Ha eddig nem pusztult bele, miért törne meg most? Mi oka volna az idegeseségre?

Csak hogy a helyzet úgy áll, hogy ez az állapot nem fog folytatódni. Miért nem? Mert az ország nem bírja. Mert a monopóliumos párturalomba, mely a mily szükkeblőben és erőszakosan, épp oly tehetetlenül viszi a háboru alatt az ország colgait: nem ugyan az ellenzék kezd összeroppanni de igenis az ország.

Az az ország amelyet a frontnak védenie kell a amelynek a frontot táplálnia kell. S amely, rettentő elhanyagoltságában kezd tönkremenenni a front mögött.

Ha így tart tovább: mit védjen a front? S ha így tovább: ki tartja a frontot?

Hadi szükség, a háboruak, a

háboru tovább folytatásának élet-szüksége, hogy Magyarországon a pártssarnokságnak vége legyen. S ezzel egyuttal vége legyen annak a silány komédiának is, hogy ugyanazon zsarnokság, mely az isten békéjének s a haza érdekének maga elé való tartásával nyomja téltlenségbe az ellenzékét, egyben kegyesen megveregesse a vállát, hogy milyen jól és hazafiasan viselkedik.

Igaz, hogy ez a valótlanság alapjában igazság, mert az ellenzék valóban nem a kormány szög szemé kedvéért türt és várt és hagyott mindent, hanem a haza abbeli érdeke miatt, hogy vezetése és belső békéje ilyen nehéz időkben ne zavartassék. Csak hogy: az országot csak elnyomják, de nem vezetik.

Az erőket megbénítják vagy téltlenségben vezetgetetik, de nem egyesítik s nem hasznosítják. Nem belső béke van itt, hanem belső ajultság.

A pártssarnokság csak zsarnokság tud lenni, de nem veséret, nem ügyellátás, nem probléma-megoldás és feladatelvégés. Senki sem zavarta, évekig a monopóliumot, hogy mikor az ország nyakába ült diktátornak, tegyen és vegyen itten tehetsége, képessége és mondjuk, meggyőződése szerint.

Am csak zsarnokoskodni tud, nem tenni. Az ellenzék ugyan nem a monopólium iránt való kötelességből türt, hogy az ő kegyelméből ilyen monopóliumban tartásák a háboru ország ügyeit. De most már ugyancsak az ország érdekében nem türteti tovább Ez a helyzet.

Es persze nem jelent sem obstrukciót, sem szandalumokat, — ez sammi egyebet nem jelent mint a rendes, komoly és alapos ellenzéki munka felvételét.

De ez éppen elég, s éppen ez az, ami a diktatúrát idegesesé teszi. Azt szeretné, mert attól még

remélne a maga javára valami csodát, ha az ellenzék ideges volna s alkalmat adna a diktatúrának, hogy magát megint valami honmentéssel nélkülözhetetlennek mutassa.

De éppen ez az, amit semmiféle ugratással, pisskálással s provokáló kommunikéval nem fog elérni. Az ellenzék egyszerűen s minden idegesség nélkül be fogja bizonyítani, amit különben már az egész ország tud, amit tud maga a diktatura is, hogy ez a mesterséges hatalmi rendszer tel-

jesen képtelennek bizonyult a nemzet ügyeinek vitelére s érdekeinek megvédésére a legnehézebb s legvázagosabb történelmi időben. Aki törődik az országgal, — pedig vannak, akik törődnek vele, — ezt az állapotot nem nézheti, s nem hagyhatja tovább. Nevezetesen az ellenzék, mely ha most is engedné, hogy az ő kegyelméből ez a rendszer tovább lengődjék: bünrészessé válnék hibáiban, mulasztásaiban. Ezt érzi a diktatura s ezért ideges.

A Szerethől délre nincs ellenség

Budapest, jan. 15.

Keleti hadszíntér:

Tegnap délután török csapatok rohammal elfoglalták Wadeni falut. Az utolsó helység ez, amelyet az ellenség a Szerethől délre még megszállva tartott.

József főherceg vezérezre-des arcvonalának déli szárnyán az oroszok és románok erős támadásokat intéztek azon állások ellen, amelyeket az utolsó napokban a Susita völgyől északra elfoglaltunk. A támadásokat mindenütt visszavertük.

Tovább északra semmi új-ság.

Olasz harctér:

A dolomit arcvonalon csapataink az elmúlt éjszakán szétrobbantották a nagz Lagazuoi mellett az állásunk és ellenség állása közt húzódd déli fal mellett összekötő sziklát. A robbantás teljesen sikerült. A két ellenfelet most már széles szakadék választja el.

Délkeleti harctér:

Nincs lényeges esemény.

HÖFER

Zeppelin Páris környékén

Tegnapelött Páris környékén egy Zeppelin jelent meg, mely miatt a francia fővárosban riadót fújtak. Mint a Petit Journal jelenti, az első riasztó

Ablakredőnyök önműködővel

minden nagyságban kaphatók Pallagi-cégnél

hir a Zeppelin Rouenből érkezett. A német léghajóra 40 águlóvést tettek, de az sértetlenül tűnt el a felhők között. Az üldözésére felszállott harcra repülőgépek közül az egyik égve lezuhant Le Bourgatnál; a repülő egy hadnagy súlyos sebekkel maradt a gép romjai alatt.

A támadó orosz-román erőket megvertük

Berlin, jan. 15.

A nagyfőhadiszállás jelenti:

Nyugati harctér:

A Sommetől északra az élések tüzérségi tűz tovább art. Ellenséges járőrök előretöréseit több ponton visszavertük. Saját felderítő osztályaink eredményes vállalkozással foglyokat és géppuskákat szállítottak be.

Keleti harctér:

Lipót bajor herceg vezértábornagy harcvonalai:

A harci tevékenység a borus időjárás mellett csekély maradt.

József főherceg arcvonala:

A Susita-völgytől északra újabban elfoglalt állásainkat erős orosz és román erők támadták meg. Az ellenséget mindenütt megvertük.

Mackensen vezértábornagy hadseregét:

A Bazeu és a Szereth forokata közt Vadenit, — a Szerethtől délre az oroszoktól megszállva tartott utolsó helységet — kedvezőtlen időjárás ellenére elfoglaltuk.

M cedán arcvonal:

A helyzet változatlan.

Ludendorff.

Fölgyújtják a román falakat a visszavonuló oroszok

Pétervári hírek szerint a visszavonuló orosz csapatok fölgyújtják a moldvai községeket. A csapatok felsőbb parancsra cselekszenek.

Nagy tüzerharc a Szereth-vonalon

Bukarestből eltávoztak a semleges követek

Bukarestből eltávoztak a semleges követek.

Azokat a semleges kormányokat, amelyeknek diplomáciai képviselőik voltak Bukarestben, felszólították, hogy hívják vissza képviselőiket,

mert a román kormánynak Bukarestből való kivonulása a vár birtok és a katonai kormányzat létesítése folytán megszűnt a te ep a diplomáciai funkciók gyakorlására. A semleges követek Bukarestet január 15-án hagyták el egy

számútra rendelkezésre bocsátott külön vonaton. Az ellenséges sajtó ama híreszteléseit, hogy a követeket kiutasították és az ezzel kapcsolatos csufondáros kommentárok minden alapot nélkülöznek.

Erős tüzérségi harc a Szereth-frontnál.

A Szereth front déli és nyugati részén erős tüzérségi harc kezdődött, amely nyilvánvalóan gyalogsági támadások kezdetét jelenti. A Szereth keleti és északi partja egyes helyeken már az ellenséges tüzérség erőteljes hatása alatt áll. A Tecucin és Marasesti közötti vasutvonalat a németeknek már sikerült kettévágnok. Az orosz román főhadiszállást Berlad környékére helyezték át. Az orosz hadsereg újabban jelentékeny pótlásokat kapott, nagyrészt újonnan szervezett ezredekéből. Érkeztek a harctérre különböző angol páncélkocsik is, amelyek sikerrel használhatók az ellenséges állások ellen való kirohadásra. Moldvában szakadatlanul folynak a véres hegyi harcok, különösen a Susita-völgyében gyakori az elkeseredett közelharc. Az ellenségtől elragadtuk néhány magaslatot, de ellentámadás előtt kénytelenek voltunk visszavonulni. A égi felderítést hóviharok gátolják.

Felóra után elnapolás.

A képviselőház ülése.

A Ház mai formális ülésén csekély számban jelentek meg a képviselők. Lassan gyülekeztek, 11 órakor az ellenséki folyóson Andrássy Gyula gróf vezérletével kisebb csoportok tárgyalták a képviselőház munkaprogramját és az ezzel összefüggő Dániel Gábor báró ügyét.

Szász Károly elnök negyed 12 órakor megnyitotta az ülést és bejelentette, hogy a német birodalmi gyűlés elnökének kezdeményezésére a szövetséges államok parlamentjeinek elnökei konferenciát tartanak e hó 19-én, amelyet a magyar országgyűlést Simontsits Elemér alelnök fogja képviselni.

Heinrich Antal az igazságügyi bizottság elnöke jelentést tett Ferenc József király emlékének megörökítéséről, Károly király megkoronázásáról, a koronázási ajándék felajánlásáról és a hitlevélnek a törvénytárkan való elhelyezéséről alkotandó törvényekről.

Illés József előadó a háborús állapotban való kivételes hatalomról szóló törvényjavaslatot ismertette, amelyet a bizottság elfogadott.

Kostyál Miklós a hősök emlékére szóló törvényjavaslatot ismertette és Asvaay községnek Győrvmegyéhez való csatolásáról szóló javaslatot.

Gratz Gusztáv ismét a kivételes hatalomra vonatkozó törvényjavaslatot.

Papp Géza báró a pénzügyi bizottság javaslatát mutatta be a vasuti hadiadóról.

Tissza István gróf miniszterelnök bemutatta az 1914 évről szóló kormányjelölést az ország közállapotairól. Ezt kiemelve szót fogják osztani a képviselők között.

Harkányi János báró kereskedelmi miniszter jelentést tett több fontos vasuti, folyam és tengerhajósági tésulatról szóló törvényjavaslatról.

Szász Károly baráta ezután az ülést legközelebbi üléséig hárítón leste, a ma benyújtott jelentések kerülnek megvitatásra.

A politikai helyzet.

A függetlenségi pártból. — Új interpelláció. — Az alkotmánypart értekezlete.

Az országos alkotmánypart márciusban a képviselőház ülése után a képviselők társalgójában Andrássy Gyula gróf elnöklésével értekezletet tartott, amelyen a párt tagjai nagy számban vettek részt. Az értekezlet foglalkozott a politikai helyzettel, valamint a képviselőházban legközelebb meginduló vitával.

Csemes István orosz képviselő interpellációt jegyzett be a földmivélségi miniszterhez a burgonya beszerzése és rakvirálása körül történt sérelmek tárgyában. Ugy ezt az interpellációt, mint az interpellációs könyvbe már bejegyzett többi interpellációt a jövő hét szerdáján, január 24-én fogják előterjeszteni.

A Magyar Tudósító jelenti. Az egyesült függetlenségi és 48-as párt január 21-én, vasárnap délután hat órakor Apponyi Albert gróf elnöklésével értekezletet tart, amelynek tárgya a kormány által a képviselőház elé terjesztett törvényjavaslatokkal szemben való állásfoglalás.

Mérlegképes könyvelő, önálló levelező, állást keres délutáni foglalkozásra. Üzletek, irodák, esetleges esti könyvelését is vállalja. Cím a hadórhivatalban.

Egy jó eladó.

Egy jó kanca 5 éves ló, eladó. Megtekinteni lehet: Váradi utca 7 szám alatt.

Nem kerül le a béke kérdése a napirendről

Hangok az ántánt választás-jegyzékéről

Bern. Egy itt átutazó, nemzetközi értelemben vett és tekintélyes, előkelő diplomata mondotta a „Neues Wiener Journal” levelezőjének:

— Ne ijedjen meg az ántánt nagyhangú követeléseitől. Itt egyúttal a béke történelmi buferről van szó. Gondolja meg, hogy az ántánt egyeztetés Rómában szövegezték meg s ebben a munkában bizonyára a „genius loci” is szerepet játszott. Olaszországi újból ismerheti azokat a római gipszfigurakereskedőket, akik minden skrupulus nélkül elkérnek ötven frankot egy-egy „műtárgyért” s aztán mosolyogva elégednek meg öt frankkal is. Ha erre gondol, nem fog csodákozni, ha azt mondom, hogy erős a reményem, hogy Wilson és a többi semlegesek tovább fogják folytatni munkájukat a béke érdekében.

A béke kérdése nem kerülhet le a napirendről

Kopenhága. A „Politiken” azt mondja az ántánt fő tételeiről, hogy ezeket egyellen német politikai párt sem fogadhatja el. Ugy látszik, hogy a békéről való eszencsere, a melyet a birodalmi kancellár egy hónappal ezelőtt megkezdett, egyelőre abbamarad. A béke azonban, mint a „Worwaerts” nemrégben írta, utánlan. Ha már egyszer kimondták a béke szót, nem lehet egyhamar a napirendről levenni, mert sincsen olyan ország Európában, ahol a békevággy ne fokozódna, s képpen ha az ántánt jegyzéke azt jelentené, hogy a háborút még egy ideig az eddigieknél is borzasztóbb módon folytatják.

Az ántánt feltételeiről nem lehet tárgyalni

Stockholm. Az ántánt válasza Wilson jegyzékére Svédországban nagyon rossz benyomást tett. Az összes pártok lapjai meggyőződnek abban, hogy az ántánt békefeltételeiről nem lehet tárgyalni. A „Stockholms Dagblad” ezt írja: A jézus és helyesen ítélő olvasók természetesen nem engedik magukat megtéveszteni az elnyomott népek meg-

szabadításáról szóló frázisoktól, hanem azonnal megírják, hogy ez a gondosan megartozott edény csupán hódítótervet foglal magában, amelyet napoleoninak mondhatnánk oriasí gondolatát tekintve. Ha az ántánt emellett mint magától értetődő dolgot erősítgeti, hogy sohasem volt szándéka a német nép megsemmisítése, ez csak szép szöveg, amely azonban a valóságot nem tudja leleplezni, mivel az ántánt hadicéljainak megvalósulása mégis csak tökéletesen megbánítaná a német birodalom politikai és gazdasági életét beláthatatlan időre. Európa kisebb államainak a választásjegyzék után fokozott okuk van aggódni amiatt, hogy a tizeszövetség három vezető állama, ha hadicéljait elérné, éppen azt a programot valósítaná meg, amelyet most ellenségeinknek tulajdonít: az Európán való föhatalmat és a gazdasági világaluralmat.

NAPI HIREK

A főispán török kitüntetésére

Olátsége Mehmed a török saultánja a vörös félholdjában kifejtett magyarországi propagandában való buzgó tevékenységéért Markovits Manó dr. osanádi főispánnak a vörös félhold díszérméjét adományozta.

— Ujra rekviálnak Makón. Miat már jelezték, Makó városában a rekvirálás eredménye alatta maradt a várakozásoknak, melyeket a hatóságok abhoz fűstek. Mindössze 111 vagon kő- és lövedék terményt rekviráltak ami távolról sem felel meg azoknak a várakozásoknak melyeket a közéleti hívatás elvart Makóól. Különösen a tanyák között igen sokély a rekvirálás eredménye s igen alapos a hatóság felelőse, hogy egyes esetekben késeletelrejtésről van szó. Ep esztől elvartak most már a legszigorubb katonai rekvirálást, amely a mai napon már kezdetét is venni. Es a rekvirálás igen szigoru lesz s mint értesülünk nemcsak a tanyák de ideben a városban is végrefogják hajtatni. E öbb aserben a tanyákat fogják ujából felkutatni.

— Jótékonyseg. Debreceni János Kassuk-utca 162. sz. a hadiárvák javára 50 koronát adományozott a polgármesteri hivatalnál. Kocsis János Szibériából visszatért csererehkont számára Szerkesztőségünkben adakoztak özv. Morvák Józsefné Kőlcsey-u. 5. sz. 3 koronát, Kiss István Buzavata 47 sz. 2 koronát. A pénz ren deltetési helyére juttatjuk.

— Elvesztet. A főtéren ma este

elvesztett mintegy 32 szát kőcsagtoit. A megtaláló vigye fel a rendőrségre ahol 20 korona jutalomban részesül.

— Szülők figyelmébe. Az Aradi utcai református iskola első és harmadik osztályaiban a tanítás január hó 18-án ujából megkezdődik. Felhivatnak az érdekelte szülők, hogy tanköteles gyermekeiket a fenti időben iskolába küldjék.

— Anyakönyvi hírek. Házasságot kötöttek: Sóki István, Gábor Máriaival. Elhaltak: Takács Józsefné Gazdag Julianna 66 éves, özv. Stoltz Vilmosné Dátári Julianna 40 éves, Borza István 78 éves, Varga Erásébet 2 éves, Nagy Illésné Pócsi Anna 66 éves.

REGÉNY

La Fontaine regénye

(1472)

138. fejezet.

Ninette.

— Az égre kérem, kisasszony, ne menjen be most, — a nagy herceg rögtön engem venne gyanuba s felindulásában revolverével talán keresztül is löne engem.

Ninette meggondolta a dolgot s lent várakozó kocsiába ülve, így szólt a kocsishoz:

— La Fontainehez!

El volt az ötös neve. Néhány perc múlva Nizza első aranyműves boltja elé robotott a bérkesi. Ninette kiszékelte baléle s lábával a földet is alig érintve, besietett a fényes üléstbe, melyekben pompás aranykiszérek és mindenféle drágaságok valának felhalmla-va.

Ninette ravaszul akart eljárni s így szólt:

— Ó felsége Konstantinovits nagyherceg küldött engem ide!

Az ékszerész mélyen meghaj- totta magát.

— Mit méltóztatik parancsolni?

— Látni akarom a nyakláncokat, amiket én számára készít. Ó felsége szabad választást enged a kettő közül. Én tehát látni szeret- ném őket.

— Még sincsennek egészen ké- szen!

— De a kövek már össze van- nak illesztve?

— Oh igen!

— Nekem ez is elég! A kövek- ről is nemde lehet látni, melyik szebb és értékesebb?

— Lehet, lehet, de nem mindig! Némely gyémánthoz olyan fogla- lást lehet csinálni, hogy nagyobb értékűnek látszik, mint amilyennel valóban van.

Folyt. köv)

Makói Urania Színház

Telefon szám: 181

Szerdán, január 17-én.

Károly király és Zita királyné megkoronázásának II. része

Kitünő kiegészítő műsor!

Előadások kezdete 6. és fél 9 órakor

Katonák őrmestertől lefelé a leg- felét fizetik, kivéve vasárnapokat

Daráló gépek,

manillaszínű kocsi és kere- kűlések, előnyös árban azonnal meg- kapható,

Glück Samunál, Makó

Eladó föld.

TAKÁCS JÓZSEF tulajdonos 6 paraszti Bogárczó 871 eszám,

egy fertály tanyaföld,

a hozzá való gazdasági építményekkel együtt szabadkézből eladó. Értéke 1000000

Takacs Ferenc

és neje megbizottak 61, Békéscsaba 18 új szám a.

Eladó ház.

A Bécsei utca 52 új szám alatt egy új házban levő HÁZ eladó. Kétszobás lehet a tulajdonosnével.

Gera Istvánné

JOÓ VIKTORIÁ val Nádcsy utca 47 szám alatt.

Eladó ház.

Harmath utca 3. szám alatt egy új szabadkézből eladó. Értéke 1000000

Erdélyi Jánosné

tulajdonosnével egyeztet.

Egy duplaföldet az aranyra ültető eladó.

Cím a hadi-... ..

Hirdetés... ..

